Procedūru termiņi

Латвия

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Procesuālais termiņš ir laiks, kas dots kādas procesuālās darbības izdarīšanai.

Atkarībā no subjektiem, kuriem procesuālie termiņi jāievēro, tos var iedalīt sekojoši:

Termiņi, kas jāievēro tiesai, tiesnesim vai tiesu izpildītājam – šos termiņus nosaka likums un parasti tie ir saīsināti. Civilprocesā šie termiņi noteikti robežās no 1 līdz 30 dienām (piemēram, Civilprocesa likuma, turpmāk - CPL, 102.panta otrā daļa – 15 dienas, CPL 140.panta devītā daļa – 30 dienas CPL 341.6 panta otrā daļa – 15 dienas) – tiesnesim jautājums par prasības pieteikuma pieņemšanu jāizlemj septiņu dienu laikā, bet gadījumā, ja saņemts pieteikums par pieprasījuma iesniegšanu ārvalstij par bērna atgriešanos Latvijā – pieteikumu izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā pēc lietas ierosināšanas, prasības nodrošinājuma jautājums izlemjams ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc lietas ierosināšanas, pagaidu aizsardzības pret vardarbību jautājums izlemjams ne vēlāk kā nākamajā darbadienā pēc pieteikuma saņemšanas, ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus vai kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, pārējos gadījumos pagaidu aizsardzības pret vardarbību jautājums izlemjams 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, atsevišķu kategoriju lietām ir noteikti termiņī, kuros lieta jāuzsāk izskatīt, vai jāizskata, jāizlemj, spriedums un lēmums nosūtāms ne vēlāk kā trīs dienas pēc tā pasludināšanas vai sastādīšanas, bet, ja ir pasludināts saīsināts spriedums, — triju dienu laikā pēc pilna sprieduma sastādīšanas, kā arī citi likumā paredzētie termiņi. Dažkārt procesuālās darbības tiesai vai tiesu izpildītājam jāizdara nekavējoties. Likumā paredzētajos gadījumos tiesa (tiesnesis) var konkretizēt relatīvi noteiktos termiņus un tādējādi pati (pats) var noteikt procesuālās darbības izdarīšanas laiku – sarežģītās lietās tiesa var sastādīt saīsinātu spriedumu, kas sastāv no ievaddaļas un rezolutīvās daļas, šajā gadījumā pilnu spriedumu tiesa sastāda 14 dienu laikā, paziņojot datumu, kad būs sastādīts pilns spriedums. Taču Civilprocesa likums nenosaka termiņus, kādos tiesai jāsagatavo un jāiztiesā civillieta, taču likums „Par tiesu varu” 28.pants nosaka, ka, lai nodrošinātu personu aizskarto tiesību aizstāvēšanu, tiesai lieta jāizskata savlaicīgi, proti, lieta jāizspriež tik ātri, cik vien iespējams. Vienlaikus kā izņēmums no vispārējās lietu izskatīšanas kārtības Civilprocesa likumā noteikts konkrēts pieteikumu izskatīšanas termiņš atsevišķām sevišķās tiesāšanas kārtībā izskatāmām civillietu kategorijām, piemēram, pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu tiesnesis izlemj septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas. Kā arī speciālajos likumos ir nostiprinātas normas, kas noteic, kādas lietas tiesā izskatāmas ārpus kārtas (piemēram, atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktajam visas darbības, kas saistītas ar bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu, ir prioritāras).

Termiņi, kas paredzēti procesuālajām darbībām, kuras jāveic lietas dalībniekiem – atsevišķi šie termiņi ir noteikti Civilprocesa likumā - 14 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu pierādījumu iesniegšanai (septiņas dienas pirms lietas izskatīšanas rakstveida procesā), 10 dienas blakus sūdzības iesniegšanai, 20 dienas apelācijas sūdzības iesniegšanai u.c., bet pārsvarā termiņus pusēm un citiem lietas dalībniekiem nosaka tiesa, tiesnesis vai tiesu izpildītājs konkretizējot relatīvi noteiktos termiņus, vai nosakot tos patstāvīgi, ievērojot procesuālās darbības raksturu, personu dzīves vai atrašanās vietas attālumu u.c. apstākļus.

Termiņi, kas noteikti personām, kas nav lietas dalībnieki – šos termiņus nosaka tikai tiesa vai tiesnesis.

Galvenie termiņu veidi ir šādi:

• pierādījumu iesniegšanas termiņš – pierādījumus iesniedz ne vēlāk kā 14 dienas pirms tiesas sēdes, ja tiesnesis nav noteicis citu termiņu pierādījumu iesniegšanai (septiņas dienas pirms lietas izskatīšanas rakstveida procesā). Lietas iztiesāšanas laikā pierādījumus var iesniegt pēc puses vai citu lietas dalībnieku motivēta lūguma, ja tas nekavē lietas iztiesāšanu vai tiesa savlaicīgas pierādījumu neiesniegšanas iemeslus atzinusi par attaisnojošiem, vai pierādījumi ir par faktiem, kuri kļuvuši zināmi lietas iztiesāšanas laikā. Tiesas lēmums par atteikšanos pieņemt pierādījumus nav pārsūdzams, bet iebildumus par to var izteikt apelācijas vai kasācijas sūdzībā;

• atbildētāja paskaidrojumu iesniegšanas termiņš – pēc lietas ierosināšanas prasības pieteikumu nekavējoties nosūta atbildētājam uz oficiālo elektronisko adresi vai ierakstītā sūtījumā, nosakot rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai termiņu - 15-30 dienas no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas;

• pieteikuma par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna trūkumu novēršanas termiņš – atbildētājs ir tiesīgs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna;

Tiesvedības apturēšanas termiņš:

ja mirusi fiziskā persona vai beigusi pastāvēt juridiskā persona, kas lietā ir puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem, un ja apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu – līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai vai likumiskā pārstāvja iecelšanai;

ja pusei vai trešajai personai tiesa noteikusi tādu rīcībspējas ierobežojumu, kas neļauj tai patstāvīgi realizēt civilprocesuālās tiesības un pienākumus – līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;

ja puse vai trešā persona smagas slimības, vecuma vai invaliditātes dēļ vispār nespēj piedalīties lietas izskatīšanā - līdz tiesas noteiktajam termiņam pārstāvības noformēšanai;

ja tiesa pieņem lēmumu par pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesai vai arī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu sakarā ar prasītāja (pieteicēja) konstitucionālo sūdzību; ja tiesa pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai; ja lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā - līdz likumīgā spēkā stājas Satversmes tiesas vai Eiropas Savienības Tiesas nolēmums vai tiesas nolēmums civillietā, krimināllietā vai administratīvajā lietā;

ja puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem atrodas ārpus Latvijas robežām sakarā ar ilgstošu komandējumu vai valsts pienākumu pildīšanu, izsludināta atbildētāja meklēšana; ja puse vai trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem slimības dēļ nespēj piedalīties lietas izskatīšanā; ja tiesa nosaka ekspertīzi – līdz brīdim, kad atkrituši šajos punktos minētie apstākļi;

ja ir pušu savstarpēja vienošanās par tiesvedības apturēšanu un pret to neiebilst trešā persona ar patstāvīgiem prasījumiem – līdz tiesas lēmumā noteiktajam termiņam;

mantiska rakstura prasībās atbildētājam ir pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process vai fiziskās personas maksātnespējas process - līdz juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanai.

Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš – apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas. Ja pasludināts saīsināts spriedums, pārsūdzēšanas termiņu skaita no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzību, kas iesniegta pēc termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam;
Termiņš blakus sūdzības iesniegšanai – blakus sūdzību var iesniegt 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu, ja Civilprocesa likumā nav noteikts citādi. Blakus sūdzību, kas iesniegta pēc minētā termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam;
Pieteikuma iesniegšanas termiņš sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem – pieteikuma iesniegšanas termiņu aprēķina:
par būtiskiem lietas apstākļiem, kas pastāvēja lietas izskatīšanas laikā, bet nebija un nevarēja būt zināmi pieteikuma iesniedzējiem - no šo apstākļu atklāšanas dienas;
ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas apzināti nepatiesas liecinieku liecības, apzināti nepatiesu eksperta atzinumu, apzināti nepatiesu tulkojumu, viltotus rakstveida vai lietiskos pierādījumus, uz kuru pamata taisīts spriedums; ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā konstatētas noziedzīgās darbības, kuru dēļ taisīts nelikumīgs vai nepamatots spriedums vai pieņemts lēmums - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies spriedums krimināllietā;
tā tiesas sprieduma vai citas iestādes lēmuma atcelšanu, uz kura pamata taisīts spriedums vai pieņemts lēmums šajā lietā - no dienas, kad likumīgā spēkā stājies tiesas nolēmums, ar kuru atcelts spriedums civillietā vai krimināllietā, vai arī kad atcelts citas iestādes lēmums, uz kura pamatots tas spriedums vai lēmums, kuru lūdz atcelt sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem;
lietas izspriešanā piemērotās tiesību normas atzīšanu par neatbilstošu augstāka spēka juridiskai normai - no dienas, kad stājies spēkā spriedums vai cits lēmums, sakarā ar kuru piemērotā tiesību norma zaudē spēku kā neatbilstoša augstāka juridiska spēka tiesību normai.
Izpildu dokumentu iesniegšanas izpildei termiņi - Izpildu dokumentu var iesniegt piespiedu izpildei 10 gadu laikā no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas, ja likumā nav noteikti citi noilguma termiņi.
Ja pēc tiesas sprieduma tiek piedzīti periodiski maksājumi, izpildu dokuments saglabā savu spēku visu periodu, uz kuru piespriesti maksājumi, bet termiņa tecējums, kas paredzēts 10 gadu laikā, sākas no katra maksājuma izbeigšanās dienas.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar likumu "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām" par svētku dienām noteikti:
1.janvāris — Jaungada diena;
Lielā Piektdiena un Pirmās Lieldienas un otro Lieldienu diena;
1.maijs — Darba svētki, Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas diena;
4.maijs — Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena;
maija otrā svētdienā — Mātes diena;
Vasarsvētki;
23.jūnijs — Līgo diena;
24.jūnijs — Jāņu diena (vasaras saulgrieži);
Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku noslēguma diena;
18.novembris — Latvijas Republikas Proklamēšanas diena;
24., 25. un 26.decembris — Ziemassvētki (ziemas saulgrieži);
31. decembris — Vecgada diena.
Pareizticīgie, vecticībnieki un pie citām konfesijām piederošie ticīgie Lieldienas, Vasarsvētkus un Ziemassvētkus atzīmē šo konfesiju noteiktajās dienās.
Ja svētku dienas — 4.maijs, Vispārējo latviešu Dziesmu un deju svētku noslēguma diena un 18.novembris — iekrīt sestdienā vai svētdienā, nākamo darbdienu nosaka par brīvdienu.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Procesuālās darbības izpilda likumā noteiktajos termiņos. Ja procesuālie termiņi nav noteikti likumā, tos nosaka tiesa vai tiesnesis. Tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa ilgumam jābūt tādam, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.
Procesuālo darbību izpildīšanai nosaka precīzu datumu vai termiņu līdz noteiktam datumam, vai laika periodu (gados, mēnešos, dienās vai stundās). Ja procesuālā darbība nav jāizpilda noteiktā datumā, to var izpildīt visā noteiktā termiņa laikā. Termiņu var noteikt, norādot arī notikumu, kuram katrā ziņā jāiestājas.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Termiņš, kas skaitāms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.
Termiņš, kas skaitāms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Tiesas dokumentus personām primāra nosūta elektroniski – tiešsaistes sistēmā, ja adresāts paziņojis tiesai, ka piekrīt saziņai ar tiesu izmantot tiešsaistes sistēmu; uz adresāta norādīto elektroniskā pasta adresi, ja adresāts paziņojis tiesai, ka piekrīt saziņai ar tiesu izmantot elektronisko pastu; uz adresāta oficiālo elektronisko adresi. Ja dokumenti nosūtīti elektroniski, tos uzskata par izsniegtiem trešajā dienā no to nosūtīšanas dienas.
Ja fiziskajai personai tiesas dokumentus elektroniski nosūtīt nav iespējams, tos nosūta uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi vai dzīvesvietas adresi. Tiesas dokumentus var piegādāt arī uz personas darbavietu. Ja juridiskajai personai tiesas dokumentus elektroniski nosūtīt nav iespējams, tos nosūta uz tās juridisko adresi. Ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, tos uzskata par izsniegtiem septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas.
Tiesas dokumentus var izsniegt adresātam personīgi vai kādam no kopā ar šo personu dzīvojošiem pieaugušajiem ģimenes locekļiem. Tādā gadījumā dokumentus uzskata par izsniegtiem datumā, kad adresāts vai cita persona tos pieņēmusi.
Tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu vai paziņojot tiešsaistes sistēmā, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķēršli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē. Ja adresāts atteicies pieņemt tiesas dokumentus, tiesas dokumenti ir izsniegti datumā, kad persona atteikusies tos pieņemt.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē, ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, termiņš sākas nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja termiņš ir izteikts dienās, norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš, kas skaitāms gados, mēnešos vai dienās, norādītajā periodā tiek ņemtas vērā kalendārās dienas.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš, kas skaitāms gados, izbeidzas termiņa pēdējā gada attiecīgā mēnesī un datumā.

Termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgā datumā. Ja mēnešos skaitāmais termiņš beidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīga datuma, tas izbeidzas šā mēneša pēdējā dienā.

Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, izbeidzas šajā datumā.

Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem.

Ja procesuālā darbība izpildāma tiesā, termiņš izbeidzas tajā stundā, kad tiesa beidz darbu. Ja prasības pieteikums, sūdzība vai citi sūtījumi nodoti sakaru iestādē termiņa pēdējā dienā līdz pulksten divdesmit četriem, tie uzskatāmi par nodotiem termiņā.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Pagarināt var tikai tiesas vai tiesneša noteiktos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma. Pārējos termiņus (likumā konkrēti noteiktos) pēc lietas dalībnieka pieteikuma tiesa var atjaunot. Pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt, un to izskata rakstveida procesā. Par pieteikuma izskatīšanu rakstveida procesā iepriekš paziņo lietas dalībniekiem, vienlaikus nosūtot tiem pieteikumu par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu. Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

Tiesneša noteikto termiņu var pagarināt tiesnesis vienpersoniski . Par tiesas vai tiesneša atteikumu pagarināt vai atjaunot termiņu var iesniegt blakus sūdzību.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Blakus sūdzības iesniegšanai - 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu.

Par lēmumu, kas pieņemts rakstveida procesā, blakus sūdzības iesniegšanas termiņš skaitāms no dienas, kad lēmums izsniegts.

Savukārt, ja konkrēts lēmums (piemēram, par pierādījumu iegūšanu vai par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu) pieņemts bez lietas dalībnieka klātbūtnes, termiņu blakus sūdzības iesniegšanai skaita no lēmuma izsniegšanas vai nosūtīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas lēmums nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā blakus sūdzību var iesniegt 15 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas vai, ja tiesa pasludinājusi saīsinātu lēmumu, no pilna lēmuma izsniegšanas dienas.

Apelācijas sūdzības iesniegšanai - 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, bet ja pasludināts saīsināts spriedums - no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas sprieduma nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā apelācijas sūdzību var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas.

Kasācijas sūdzības iesniegšanai - 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, bet, ja pasludināts saīsināts spriedums - no datuma, kuru tiesa paziņojusi pilna sprieduma sastādīšanai. Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Ja personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un, kuras adrese ir zināma, tiesas spriedums nosūtīts saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem vai Latvijai saistošajiem starptautiskajiem līgumiem, tā kasācijas sūdzību var iesniegt 30 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas.

Gan apelācijas, gan kasācijas sūdzību, kas iesniegta pēc termiņa notecēšanas, nepieņem un atdod iesniedzējam. Par tiesneša lēmumu atteikties pieņemt apelācijas vai kasācijas sūdzību var iesniegt blakus sūdzību, kuras iesniegšanas termiņš ir 10 dienu laikā no dienas, kad tiesa pieņēmusi lēmumu.

Atsevišķās lietu kategorijās, piemēram, ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas lietās, var būt noteikti specifiski pārsūdzības termiņi, kuri katrā konkrētā gadījumā tiek atrunāti civilprocesuālā regulējuma ietvaros.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesai ir pienākums atlikt lietas izskatīšanu (nosakot citu tiesas sēdes dienu),:

ja tiesas sēdē neierodas kāds no lietas dalībniekiem un viņam nav paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu;

ja kāds no lietas dalībniekiem, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu;

ja atbildētājam nav izsniegts prasības pieteikums un tāpēc viņš lūdz lietas izskatīšanu atlikt;

ja nepieciešams pieaicināt par lietas dalībnieku personu, kuras tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses var tikt aizskartas ar tiesas spriedumu;

tiesa pēc savas iniciatīvas atliek lietas izskatīšanu nolūkā atjaunot laulāto kopdzīvi vai veicināt lietas mierīgu atrisinājumu. Pēc puses lūguma lietas izskatīšanu šajā nolūkā var atlikt arī atkārtoti;

ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, un kuram nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu un ir saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu, bet atbildētājs paziņojumu nav saņēmis savlaicīgi;

ja tiesas sēdē neierodas atbildētājs, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, un kuram saskaņā nosūtīts paziņojums par tiesas sēdes laiku un vietu vai prasības pieteikumu, un nav saņemts apstiprinājums par dokumentu izsniegšanu vai dokumentu neizsniegšanu;

ja saņemta pušu piekrišana mediācijai.

Tāpat atsevišķos gadījumos tiesai ir tiesības atlikt lietas izskatīšanu.

Tiesa var atlikt lietas izskatīšanu:

ja prasītājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;

ja atbildētājs, kam paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, neierodas tiesas sēdē nezināma iemesla dēļ;

ja atzīst, ka nav iespējams izskatīt lietu tāpēc, ka nav ieradies kāds lietas dalībnieks, kura piedalīšanās lietas izskatīšanā saskaņā ar likumu ir obligāta, kā arī liecinieks, eksperts vai tiesas nodrošinātais tulks;

pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus;

ja persona nespēj piedalīties tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci, tehnisku vai citu no tiesas neatkarīgu iemeslu dēļ;

ja tulks neierodas tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kuru tiesa atzīst par attaisnojošu.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nē. Saskaņā ar civilprocesuālajām tiesību normām tiesas dokumentu piegādāšana un izsniegšana personai, kuras dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, tiek nodrošināta atšķirīgā kārtībā un līdz ar to arī procesuālo termiņu skaitījums, ja tā ritējuma sākums atkarīgs no tiesas dokumentu saņemšanas brīža, tiek noteikts atšķirīgs.

Piemēram, atbilstoši vispārējai kārtībai apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas. Savukārt, ja spriedums tiek nosūtīts lietas dalībniekam, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, apelācijas sūdzību tam ir tiesības iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas. Gadījumā, ja attiecībā uz dažādiem lietas dalībniekiem termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai par pirmās instances tiesas spriedumu nosaka atšķirīgi, tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai, termiņu skaitot no vēlākā sprieduma izsniegšanas datuma, ja nav iesniegta apelācijas sūdzība.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar likuma vai tiesas noteiktā termiņa izbeigšanos. Pēc procesuālā termiņa izbeigšanās iesniegtās sūdzības un dokumentus nepieņem.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Nokavētos procesuālos termiņus pēc lietas dalībnieka pieteikuma atjauno tiesa, ja tā atzīst nokavēšanas iemeslus par attaisnojošiem.

Nav atjaunojami procesuālie termiņi, kas saistīti ar noilgumu, piemēram, nav atjaunojams termiņš izpildu dokumenta iesniegšanai izpildei piespiedu kārtībā pēc 10 gadu termiņa noilguma no tiesas vai tiesneša nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Atjaunojot nokavēto termiņu, tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

Pagarināt var tiesas, tiesneša vai tiesas izpildītāja noteiktos procesuālos termiņus, pēc lietas dalībnieka pieteikuma, iekams tie vēl nav nokavēti. Nevar pagarināt likumā paredzētos termiņus. Ja tiesas, tiesneša vai tiesu izpildītāja noteiktais termiņš ir nokavēts, persona, kurai šis termiņš bija saistošs, var lūgt noteikt jaunu termiņu procesuālās darbības izpildei.

Pieteikums par termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedzams tiesā, kurā nokavēto darbību vajadzēja izpildīt. Tas tiek izlemts tiesas sēdē, iepriekš par sēdes laiku un vietu paziņojot lietas dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis jautājuma izlemšanai tiesā.

Pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

Tiesneša noteikto termiņu var pagarināt tiesnesis vienpersoniski.

Par tiesas vai tiesneša atteikumu pagarināt vai atjaunot termiņu var iesniegt blakus sūdzību.

Lapa atjaunināta: 14/04/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.